

ЧАСТИНОМОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЧИСЛІВНИКІВ ONE, TWO

Ткаченко М. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, ст. викладач Шуменко О. А.

Числівники англійської мови є самостійним незамкнутим рядом повнозначних нумеральних слів, яким притаманні специфічні семантичні, синтаксичні та словотворчі особливості. Від інших частин мови числівники відрізняються облігаторною наявністю семи нумеральності, яка є їхньою ідентифікуючою ознакою.

Денумеративи – це секундарні конструювання, вихідною морфемою яких є коренева основа числівників. Денумеративні конструювання утворюються, як і інші похідні слова, продуктивними та непродуктивними способами, за допомогою «вічного двигуна» іманентної системи англійської мови [3, 99].

Службові слова (денумеративи) слугують мовленню і вони прозора вказують на кінцевий статус числівників, деквантивацію та десемантизацію, тобто на загальний закон мовознавства, еволюцію слів, їх інтеграцію з інволюцією.

Певний інтерес становить структурно-семантичне буття денумеральної частки *only*. *Only* – це вторинне конструювання, секундарне відчислівникове утворення від *one- + - like* [2, 523]. Денумератив *only* зазнав конверсії, тобто переходу від однієї частини мови в іншу. Тому еволюцію цього секундарного утворення можна зобразити за допомогою наступної схеми:

One + like → *only* (Adj.) → *only* (Adv.) → *only* (Particle)

Хоча частка *only* за своєю формою співпадає з прислівником *only* та прикметником *only*, але частка «відрізняється своїм значенням та синтаксичною функцією та способом творення. Наприклад: *He is only just in time* (Adv.). *The only person she really wants to talk with was Steven*. (Adj.). *Adrian only said that everything was fine, and Steven was out playing tennis*. *He hesitated but only for an instant* (Particle).

Частки виконують функцію засобів вираження емотивності і оцінки, тобто специфіка часток полягає в тому, що вони "діють" лише у ручищі комунікативних одиниць. Частки, як і прислівники, виступають у реченні інтенсифікаторами, що затрудняє їх розмежування у парадигмі службових частин мови.

Лексема *between* є прикладом службового слова кількісної наповненості. Вона походить від числівника *two* та підвласна семантичній девіації (спустошеності вихідної семи). Дана номінативна

одиниця є малодослідженою. Однак це не означає, що її значення в реченні неважливе. Навпаки, ця лексема відіграє важливу роль в реченні, вказуючи на відношення між словами і може бути використана як у вільних словосполученнях так і в сталих виразах. Пор. : **вільні словосполучення**: *He could not make her choose **between** the baby or him, that was insane* [4, 23]. *He was starting playing with the concept and then the first script during a time when he was **between** plays in New York* (4, с. 134). *Since we don't have those **between** us that we can not truly be in intimate terms* [4, 241]. **Сталі вирази**: ***between** whiles* (іноді); ***between** hay and grass* (ні те ні се); ***between** ourselves* (між нами, конфіденційно); ***between** friends all is common* (Для милого друга і воля з плуга) [1, 244].

Службові слова типу *only*, *between* виступають маркерами синтаксичного конструювання, конекторами слів та речень, маркерами відношень між словами, інтенсифікаторами змісту, слів, словосполучень, виявлень.

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник./ Ф. С. Бацевич. – К.: Видав. центр «Академія», 2004. – 344 с.
2. Швачко С. О. Семантичне навантаження денумеральних одиниць./ С. О. Швачко // Зб. наук.праць : Мовні й концептуальні картини світу. – Київ, 2002. – № 7. – С. 522–527.
3. Шуменко О. А. Еволюційні тенденції англійських числівників малого рангу / О. А. Шуменко // Вісник Сум ДУ. Серія Філологічні науки. – 2011. – №4. – С. 97-101.
4. Collins Suzanne "The Hunger Games". – United States: Scholastic, 2008. – 384 p.

Перекладацькі інновації : матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 15-16 березня 2013 р. / Ред.кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.В. Ємельянова та ін. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 136-138.